

Θεματική Ενότητα: Ίση μεταχείριση; Ανθρώπινα δικαιώματα

Κεφάλαιο εργασίας 3: Τα δικαιώματα ποιων; / αναλαμβάνοντας δράση

Το τμήμα αυτό επικεντρώνεται στις ιστορικές πτυχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, και τις βασικές αρχές που τα διέπουν.

Μαθησιακοί στόχοι του κεφαλαίου

Οι μαθητές σας θα μπορέσουν:

- Να συζητήσουν τη σχέση μεταξύ των ολοκληρωτικών καθεστώτων και της στέρησης των δικαιωμάτων
- Να διαμορφώσουν καλύτερα τις απόψεις και τις γνώμες τους σχετικά με το θέμα με δημιουργικά μέσα
- Να σχηματίσουν τη δική τους δομημένη άποψη σχετικά με τη σημασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Συνοδευτικό υλικό

Πηγή 9	Αποφθέγματα διάσημων ακτιβιστών υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
Πηγή 10	Αποφθέγματα ατόμων που ζουν σε απολυταρχικά καθεστάτα
Πηγή 11	Θεωρία ιεράρχησης των αναγκών του Μάσλοου
Πηγή 12	Απόσπασμα
Πηγή 13	Άρθρο
Πηγή 14	Βραβείο Ζαχάρωφ
Πηγή 15	Τραγούδια και έργα ζωγραφικής με θέματα που αφορούν τα δικαιώματα

Δραστηριότητα τάξης 1: Ακτιβιστές υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αποτελούν έμπνευση

Ρωτήστε τους μαθητές σας "Πόσο ασφαλής νιώθετε στην καθημερινή σας ζωή;" Ενθαρρύνετε τα παιδιά να εκφράσουν τις απόψεις τους και να αιτιολογήσουν τις απαντήσεις τους. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να προβληματιστούν σχετικά με την ιστορία της χώρας τους και να εντοπίσουν παραδείγματα όπου έχουν λάβει χώρα παραβιάσεις των δικαιωμάτων. Οι απαντήσεις τους θα μπορούσαν να συνδέονται με ένα σημαντικό γεγονός, όπως ένας πόλεμος, μια δικτατορία ή μια παρόμοια περίπτωση. Εξηγήστε τη διαφορά μεταξύ της άμεσης και έμμεσης προσβολής των δικαιωμάτων. Για να το κάνετε αυτό, ζητήστε τους να σκεφτούν καθημερινές εκφράσεις που οι ίδιοι ή οι γύρω τους χρησιμοποιούν, που μπορεί στην πραγματικότητα να είναι προσβλητικές για άλλους ανθρώπους ή κοινωνικές ομάδες. Πιστεύουν ότι οι εκφράσεις αυτές είναι ακίνδυνες; Μπορούν να καταλήξουν σε ορισμένα επιχειρήματα ως προς το γιατί η γλώσσα μπορεί να είναι επιβλαβής ή προσβλητική; Επίσης, ζητήστε τους να σκεφτούν ένα πρόσωπο που έχει αγωνιστεί για τα

ανθρώπινα δικαιώματα. Χρησιμοποιείτε τεκμήρια από την πηγή 9 προς υποστήριξη αυτής της δραστηριότητας.

Δραστηριότητα τάξης 2: Απολυταρχικά καθεστώτα Τι θα δεχόσασταν σαν αντάλλαγμα για τη στέρηση των δικαιωμάτων σας

Μοιράστε τα τεκμήρια της πηγής 10 στους μαθητές σας, και εξηγήστε ότι θα διαβάσουν προσωπικές απόψεις ανθρώπων που ζούσαν σε απολυταρχικά καθεστώτα και δεν προέβλεπαν αντιρρήσεις ή αδιαφορούσαν για τη στέρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο καθένας για τους δικούς του προσωπικούς λόγους. Θα διαβάσουν επίσης ένα σύντομο απόσπασμα από ένα διάσημο βιβλίο με τίτλο « Η Φάρμα των Ζώων», το οποίο περιγράφει τη ζωή σε ένα ολοκληρωτικό σύστημα. Μπορούν οι μαθητές σας να εντοπίσουν κοινά στοιχεία με τις απόψεις που εκφράζονται στην πηγή 9; Ρωτήστε τους αν θεωρούν ότι όλοι αισθάνονταν με τον ίδιο τρόπο όπως και τα άτομα αυτά.

Επικεντρώστε τη συζήτηση σχετικά με τις ανάγκες και τις επιθυμίες των ανθρώπων (και τη σημασία τους) ως αφορμές της γέννησης των δικαιωμάτων. Τόσο οι επιθυμίες όσο και οι ανάγκες είναι πολύ σημαντικές στην καθημερινή μας ζωή, αλλά είναι άραγε αρκετές για να δημιουργήσουν δικαιώματα; Είναι η μια έννοια πιο σημαντική από την άλλη; Για να βοηθήσετε τους μαθητές σας να εξερευνήσουν τη σχέση μεταξύ των επιθυμιών, των αναγκών και των σχετικών δικαιωμάτων, μοιράστε τα τεκμήρια από την πηγή 11. Το 1943 ένας ψυχολόγος που ονομάζεται Αβραάμ Μάσλοου πρότεινε μια ιεραρχία των ανθρωπίνων αναγκών, η βάση της οποίας είναι οι φυσιολογικές ανάγκες, ή φυσικές απαιτήσεις για την ανθρώπινη επιβίωση. Εάν οι απαιτήσεις αυτές δεν πληρούνται, το ανθρώπινο σώμα δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά. Οι φυσιολογικές ανάγκες πιστεύεται ότι είναι οι πιο σημαντικές: αυτές θα πρέπει πρώτα να καλυφθούν. Ακολουθούν οι ανάγκες για ασφάλεια, οι οποίες περιλαμβάνουν την προσωπική και οικονομική ασφάλεια και την ασφάλεια υγείας. Αν θυμηθούμε την Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, βλέπουμε ότι αυτές οι ανάγκες τεκμηριώνονται ως βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Ζητήστε από τους μαθητές σας να συνδέσουν και τα υπόλοιπα δικαιώματα της Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών με την πυραμίδα του Μάσλοου.

Κατόπιν, συζητήστε το πώς αυτή η ιεραρχία μπορεί να μας βοηθήσει να εξηγήσουμε με ποιό τρόπο μερικές φορές τα άτομα, μολονότι στερούνται ορισμένων δικαιωμάτων, όπως η ελευθερία του λόγου, της κίνησης κ.λπ. δεν διαμαρτύρονται εφ' όσον τα βασικά τους δικαιώματα πληρούνται. Αλλά τότε τι σταματά ένα αυταρχικό καθεστώς από το να μας στερήσει περισσότερα δικαιώματα; Μερικές φορές ένα αυταρχικό καθεστώς μπορεί να προστατεύει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, αλλά συγχρόνως να στοχεύει συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ή μειονότητες.

Δραστηριότητα τάξης 3: Υπερασπίζοντας την Ανθρωπιά μας

Μοιράστε στους μαθητές σας τα τεκμήρια από την πηγή 12, που περιλαμβάνουν μια διάσημη ρήση του Martin Niemöller, ενός επιζώντος των στρατοπέδων συγκέντρωσης των Ναζί. Ποιες είναι οι αντιδράσεις των μαθητών σας στο απόσπασμα; Η κοινή μας ανθρώπινη φύση μας συνδέει όλους και τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα συνδέονται άμεσα με την έννοια αυτή. Η προστασία αυτών των δικαιωμάτων είναι ένα καθολικό θέμα που ισχύει για όλους, ανεξαρτήτως εθνοτικής, θρησκευτικής, κοινωνικής ή άλλης προέλευσης.

Εάν επιθυμείτε να προχωρήσετε ακόμη περισσότερο αυτή τη συζήτηση, μοιράστε τα τεκμήρια από την πηγή 13 στους μαθητές σας. Περιλαμβάνει ένα άρθρο που γράφτηκε το 2012 από έναν καθηγητή εγκληματολογίας που υποστηρίζει ότι ο χαρακτηρισμός μεγάλων ομάδων ανθρώπων μέσω της απεικόνισής τους ως ζώα, αποπροσωποποιεί τους ανθρώπους - στόχους στα μάτια των άλλων. Παρόμοιες περιπτώσεις αποπροσωποποίησης έχουν δημιουργήσει τραγικές συνέπειες τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα. Μπορούν οι μαθητές σας να σκεφτούν σχετικά παραδείγματα;

Ομαδική δραστηριότητα 1: Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο αγώνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Ρωτήστε τους μαθητές σας «Ποιος μπορεί να εξασφαλίσει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα γίνονται σεβαστά;» Αφήστε τους κάποιο χρόνο για να δικαιολογήσουν τις απαντήσεις τους πριν τους αποκαλύψετε ότι μερικές φορές οργανώσεις που λειτουργούν ως ομπρέλες μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικές σε αυτόν τον τομέα. Ενημερώστε τους μαθητές σας ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι μία από τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θέσπισε το Βραβείο Ζαχάρωφ για την Ελευθερία της Σκέψης το 1988. Ρωτήστε τους μαθητές σας, αν ξέρουν με ποιο τρόπο το βραβείο πήρε το όνομά του. Στην πηγή 14, που θα τους διανεμηθεί, θα συναντήσουν μια σύντομη εξήγηση για την προέλευση του ονόματος του βραβείου. Με βάση αυτό, ζητήστε τους να σκεφτούν και να συζητήσουν το ιστορικό και συμβολικό πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας.

Μετά από αυτή την σύντομη συζήτηση, χωρίσει την τάξη σε ομάδες και να καλέστε τους μαθητές να αναλύσουν τις πληροφορίες της πηγής 14 και να απαντήσουν στις ερωτήσεις. Υπενθυμίστε τους την προέλευση του Βραβείου Ζαχάρωφ και τον αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο του Ψυχρού Πολέμου, και ζητήστε τους να συγκρίνουν και να αντιπαραβάλλουν την κατάσταση τότε και τώρα, με βάση την επιλογή των βραβευθέντων. Το βραβείο απονέμεται σε άτομα που έχουν συμβάλει εξαιρετικά στον αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλο τον κόσμο. Αφήστε τους μαθητές σας να ανακαλύψουν οποιοι έχουν βραβευθεί με το βραβείο Ζαχάρωφ τα τελευταία χρόνια, ανατρέχοντας στον σύνδεσμο:

<http://www.europarl.europa.eu/sakharovprize/el/laureates/since-2010.html>

Ζητήστε τους να προβληματιστούν σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η ΕΕ παρακολουθεί τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που λαμβάνουν χώρα εκτός της ΕΕ. Εξηγήστε ότι θα κληθούν να ανταλλάξουν τις απόψεις της ομάδας τους, τους προβληματισμούς και τα ευρήματα με τους συμμαθητές τους σε μια ομαδική συζήτηση.

Αν έχετε χρόνο, ζητήστε τους να σκεφτούν τις προτεραιότητες που θα έθεταν αν συμμετείχαν στην επιτροπή του βραβείου Ζαχάρωφ. Τι θα έκαναν αν είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο περιπτώσεις: μία ακραία παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εκτός της ΕΕ και μία λιγότερο ακραία περίπτωση στο εσωτερικό της ΕΕ; Ποια θα επέλεγαν και γιατί;

Ομαδική δραστηριότητα 2: Υπεύθυνοι ερευνητές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε δράση

ωρίστε την τάξη σε 5-6 ομάδες περίπου ίδιου αριθμού μαθητών, και αναθέστε ένα δικαίωμα ή δικαίωμα μιας μειονότητας σε κάθε ομάδα. Εναλλακτικά, μπορείτε να τους αφήσετε να επιλέξουν το δικαίωμα μιας μειονοτικής ομάδας, είτε πραγματικής είτε φανταστικής. Εξηγήστε στους μαθητές ότι είναι ειδικοί στον τομέα του μάρκετινγκ που εργάζονται για ομάδες ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και πρόσφατα τους έχει ανατεθεί μια ενημερωτική εκστρατεία γύρω από μια συγκεκριμένη (κατηγορία) δικαιωμάτων. Κάθε ομάδα πρέπει να προετοιμάσει μια ολόκληρη ενημερωτική εκστρατεία, τα κείμενα, το διαφημιστικό υλικό, το σχέδιο δράσης και την παρουσία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Στην απόφαση για το όνομα που θα δώσουν στην ενημερωτική εκστρατεία, μπορούν να βοηθηθούν από τον εικονικό τίτλο που προτείνεται ανωτέρω (Υπεύθυνοι ερευνητές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε δράση) ή να εφεύρουν δικό τους. Μπορούν επίσης να δημιουργήσουν μια οπτική ταυτότητα με αφίσες και πανό, ή ακόμα να γράψουν ένα τραγούδι. Οι τοιχογραφίες της Πηγής 14 μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως πηγή έμπνευσης. Κάθε ομάδα πρέπει να παρουσιάσει την εκστρατεία της στις άλλες ομάδες, σαν να την παρουσίαζε σε πιθανούς υποστηρικτές, και να διαπιστώσει ποιους θα καταφέρει να πείσει για τον σκοπό της. Εξηγήστε ότι οφείλουν να είναι αντικειμενικοί και να αποφύγουν την έκφραση προσωπικών απόψεων.

